

DOMSTOLENS DOM (stora avdelningen)

den 9 november 2010 *

I de förenade målen C-57/09 och C-101/09,

angående två beslut att begära förhandsavgörande enligt artiklarna 68 EG och 234 EG, från Bundesverwaltungsgericht (Tyskland) av den 14 oktober respektive den 25 november 2008, som inkom till domstolen den 10 februari respektive den 13 mars 2009, i målen

Bundesrepublik Deutschland

mot

B (C-57/09),

D (C-101/09),

ytterligare deltagare i rättegången:

Vertreter des Bundesinteresses beim Bundesverwaltungsgericht (C-57/09 och C-101/09),

* Rättegångsspråk: tyska.

Bundesbeauftragter für Asylangelegenheiten beim Bundesamt für Migration und Flüchtlinge(C-101/09),

meddelar

DOMSTOLEN (stora avdelningen)

sammansatt av ordföranden V. Skouris, avdelningsordförandena A. Tizzano, J.N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts och J.-C. Bonichot samt domarna A. Borg Barthet, M. Ilešič, U. Löhmus och L. Bay Larsen (referent),

generaladvokat: P. Mengozzi,
justitiesekreterare: handläggaren B. Fülöp,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 9 mars 2010,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- B, genom R. Meister, Rechtsanwalt,
- D, genom H. Jacobi och H. Odendahl, Rechtsanwälte,
- Tysklands regering, genom M. Lumma, J. Möller och N. Graf Vitzthum, samtliga i egenskap av ombud,

- Frankrikes regering, genom G. de Bergues och B. Beaupère-Manokha, båda i egenskap av ombud,

- Nederländernas regering, genom C. Wissels, i egenskap av ombud,

- Sveriges regering, genom A. Falk och A. Engman, båda i egenskap av ombud,

- Förenade kungarikets regering, genom S. Ossowski, i egenskap av ombud, biträdd av T. Eicke, barrister,

- Europeiska kommissionen, genom M. Condou-Durande och S. Grünheid, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 1 juni 2010 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- ¹ Respektive begäran om förhandsavgörande avser för det första tolkningen av artikel 12.2 b och c i rådets direktiv 2004/83/EG av den 29 april 2004 om miniminormer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer skall betraktas som flyktingar eller som personer som av andra skäl behöver internationellt skydd samt om dessa

personers rättsliga ställning och om innehållet i det beviljade skyddet (EUT L 304, s. 12, och rättelse i EUT L 204, 2005, s. 24) (nedan kallat direktivet), och för det andra tolkningen av artikel 3 i samma direktiv.

- 2 Respektive begäran har framställts i mål mellan å ena sidan Bundesrepublik Deutschland, företrädd av Bundesministerium des Inneren (förbundsriksministeriet), i sin tur företrädd av Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (den federala myndigheten för migration och flyktingar, nedan kallad Bundesamt), och, å andra sidan, B (C-57/09) respektive D (C-101/09), båda turkiska medborgare av kurdiskt ursprung, rörande Bundesamts beslut att avslå B:s asylansökan och ansökan om att beviljas flyktingstatus respektive Bundesamts beslut att återkalla D:s beviljade rätt till asyl och flyktingstatus.

Tillämpliga bestämmelser

Den internationella rätten

Konventionen angående flyktingars rättsliga ställning

- 3 Konventionen angående flyktingars rättsliga ställning undertecknades den 28 juli 1951 i Genève (*Förenta nationernas fördragssamling*, volym 189, s. 150, nr 2545 (1954)) och trädde i kraft den 22 april 1954. Den har kompletterats genom protokollet angående flyktingars rättsliga ställning, som antogs i New York den 31 januari 1967 och trädde i kraft den 4 oktober 1967 (nedan kallad Genèvekonventionen).

- 4 I artikel 1 A definieras vad som i konventionen avses med begreppet ”flykting”, och i artikel 1 F anges därefter följande:

”Stadgandena i denna konvention äga icke tillämpning på den beträffande vilken föreliggande allvarliga skäl antaga, att han

...

- b) förövat grovt icke-politiskt brott utanför tillflyktslandet, innan han erhöll tillträde till detsamma såsom flykting; eller
- c) gjort sig skyldig till gärningar, stridande mot Förenta Nationernas syften och grundsatser.”

- 5 I artikel 33 i Genèvekonventionen, som har rubriken ”Förbud mot utvisning och avvisning”, föreskrivs följande:

”1. Fördragsslutande stat må icke, på vilket sätt det vara må, utvisa eller avvisa flykting till gränsen mot område varest hans liv eller frihet skulle hotas på grund av hans ras, religion, nationalitet, tillhörighet till viss samhällsgrupp eller politiska åskådning.

2. Denna bestämmelse må likväl icke åberopas av flykting, vilken det föreligger skälig anledning att betrakta som en fara för det lands säkerhet i vilket han uppehåller sig eller vilken, med hänsyn till att han genom lagkraftägande dom har dömts för synnerligen grovt brott, utgör en samhällsfara i sagda land.”

Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna

- 6 I artikel 3 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, som undertecknades i Rom den 4 november 1950 (nedan kallad Europakonventionen), föreskrivs följande:

”Ingen får utsättas för tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.”

Resolutioner antagna av Förenta nationernas säkerhetsråd

- 7 Efter terroristattackerna den 11 september 2001 i New York, Washington och Pennsylvania antog Förenta nationernas säkerhetsråd den 28 september 2001 resolution 1373 (2001) med stöd av kapitel VII i Förenta nationernas stadga.
- 8 I ingressen till nämnda resolution bekräftades ”nödvändigheten av att med alla medel, i överensstämmelse med Förenta nationernas stadga, bekämpa de hot mot internationell fred och säkerhet som är en följd av terroristhandlingar”.
- 9 I punkt 5 i denna resolution förklaras att ”handlingar, metoder och bruk som utgör terrorism strider mot Förenta nationernas syften och principer, och ... även avsiktlig finansiering, planering och anstiftan av terroristhandlingar är oförenligt med Förenta nationernas syften och principer”.

- 10 Den 12 november 2001 antog Förenta nationernas säkerhetsråd resolution 1377 (2001), i vilken säkerhetsrådet ”*framhåller* att internationella terroristhandlingar strider mot de syften och principer som anges i Förenta nationernas stadga och att även finansiering, planering och förberedelse av internationella terroristhandlingar, liksom alla andra former av bistånd i detta hänseende, är oförenliga med de syften och principer som anges i [denna stadga]”.

Unionslagstiftningen

Direktiv 2004/83

- 11 Enligt skäl 3 i direktivet utgör Genèvekonventionen och dess protokoll grundstenen i det folkrättsliga systemet för skydd av flyktingar.
- 12 I skäl 6 i direktivet anges att huvudsyftet med detta direktiv är dels att garantera att medlemsstaterna tillämpar gemensamma kriterier för att fastställa vilka personer som har ett verkligt behov av internationellt skydd, dels att garantera att en miniminivå av förmåner är tillgänglig för dessa personer i samtliga medlemsstater.

13 Skäl 9 i direktivet har följande lydelse:

”De tredjelandsmedborgare eller statslösa personer som tillåts stanna inom medlemsstaternas territorier av skäl som inte hänför sig till ett behov av internationellt skydd utan efter en skönsmässig bedömning av ömmande eller humanitära skäl, faller utanför tillämpningsområdet för detta direktiv.”

14 I skäl 10 anges vidare att detta direktiv står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheter och principer som erkänns särskilt i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Direktivet syftar särskilt till att säkerställa full respekt för den mänskliga värdigheten och de asylsökandes och deras medföljande familjemedlemmars rätt till asyl.

15 Skälen 16 och 17 i direktivet har följande lydelse:

”(16) Det bör fastställas miniminormer för definitionen och innebörden av flyktingstatus för att vägleda medlemsstaternas behöriga myndigheter vid tillämpningen av Genèvekonventionen.

(17) Det är nödvändigt att införa gemensamma kriterier för när asylsökande skall erkännas som flyktingar i den mening som avses i artikel 1 i Genèvekonventionen.”

16 I skäl 22 i direktivet anges följande:

”Handlingar som är oförenliga med Förenta nationernas syften och principer anges i inledningen till Förenta nationernas stadga och i artiklarna 1 och 2 i denna stadga och ingår bl.a. i Förenta nationernas resolutioner om åtgärder för terrorismbekämpning, enligt vilka handlingar, metoder och bruk som utgör terrorism strider mot Förenta nationernas syften och principer, och även avsiktlig finansiering, planering och anstiftan av terroristhandlingar är oförenligt med Förenta nationernas syften och principer.”

17 Enligt artikel 1 är syftet med direktivet att införa miniminormer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska betraktas som flyktingar eller som personer som av andra skäl behöver internationellt skydd samt fastställa innehållet i det beviljade skyddet.

18 Enligt artikel 2 används i direktivet följande beteckningar med nedan angivna betydelse:

”a) *internationellt skydd*: flyktingstatus och status som alternativt skyddsbehövande enligt definitionerna i leden d och f.

...

c) *flykting*: en tredjelandsmedborgare som med anledning av välgrundad fruktan för förföljelse på grund av ras, religion, nationalitet, politisk åskådning eller tillhörighet till viss samhällsgrupp befinner sig utanför det land där han eller hon är medborgare och som inte kan eller på grund av sin fruktan inte vill begagna sig av

det landets skydd, eller en statslös person som av samma skäl som nämnts ovan befinner sig utanför det land där han eller hon tidigare hade sin vanliga vistelseort och som inte kan eller på grund av sin fruktan inte vill återvända dit och som inte omfattas av artikel 12.

- d) *flyktingstatus*: en medlemsstats erkännande av en tredjelandsmedborgare eller en statslös person som flykting.

...

- g) *ansökan om internationellt skydd*: en ansökan om skydd som ges in till en medlemsstat av en tredjelandsmedborgare eller statslös person och där det finns skäl att anta att personen söker flyktingstatus eller status som alternativt skyddsbehövande och att denne inte uttryckligen ansöker om en annan typ av skydd som ligger utanför detta direktivs tillämpningsområde och som kan omfattas av en separat ansökan.

...”

¹⁹ I artikel 3 anges följande:

”Medlemsstaterna får införa eller behålla förmånligare bestämmelser för att fastställa vem som skall betraktas som flykting eller som en person som uppfyller kraven för att betecknas som alternativt skyddsbehövande och för att fastställa innebörden av internationellt skydd, förutsatt att de är förenliga med detta direktiv.”

20 Artikel 12.2 och 12.3 i direktivet, som har rubriken ”Undantag” och återfinns under rubriken ”Förutsättningar för att betraktas som flykting” i kapitel III, har följande lydelse:

”2. En tredjelandsmedborgare eller en statslös person kan inte ges flyktingstatus om det finns synnerliga skäl för att anta att:

...

- b) han eller hon har förövat ett grovt icke-politiskt brott utanför tillflyktslandet, innan vederbörande fick tillträde till det landet som flykting, vilket innebär den tidpunkt då uppehållstillstånd utfärdades på grundval av beviljad flyktingstatus; särskilt grymma handlingar, även om de begåtts i förment politiskt syfte, får betecknas som allvarliga icke-politiska brott, eller

- c) han eller hon har gjort sig skyldig till gärningar som strider mot Förenade nationernas syften och grundsatser enligt inledningen och artiklarna 1 och 2 i Förenade nationernas stadga.

3. Punkt 2 gäller personer som anstiftar eller på annat sätt deltar i förövandet av de brott eller gärningar som nämns däri.”

- 21 Enligt artiklarna 13 och 18 i direktivet ska medlemsstaterna bevilja en tredjelandsmedborgare eller en statslös person flyktingstatus eller status som alternativt skyddsbehövande om han eller hon uppfyller villkoren enligt kapitlen II och III respektive II och V i direktivet.
- 22 Artikel 14 i direktivet, som har rubriken "Återkallande av, upphävande av eller vägran att förnya flyktingstatus" och som återfinns under rubriken "Flyktingstatus" i kapital IV, har följande lydelse:

"1. När det gäller ansökningar om internationellt skydd som lämnats efter detta direktivs ikraftträdande skall medlemsstaterna återkalla, upphäva eller vägra att förnya en tredjelandsmedborgares eller en statslös persons flyktingstatus som beviljats av ett [behörigt] organ om vederbörande inte längre är flykting enligt artikel 11.

...

3. Medlemsstaterna skall återkalla, upphäva eller vägra att förnya en tredjelandsmedborgares eller statslös persons flyktingstatus om de berörda medlemsstaterna efter beviljandet av flyktingstatus fastställer att vederbörande:

- a) inte skulle ha getts eller inte kan ges flyktingstatus i enlighet med artikel 12,

..."

²³ Artikel 21.1 och 21.2 i direktivet, som återfinns i kapitel VII med rubriken ”Innebörden av internationellt skydd”, har följande lydelse:

”1. Medlemsstaterna skall i enlighet med sina internationella förpliktelser respektera principen om non-refoulement.

2. Om det inte är förbjudet enligt de internationella förpliktelser som avses i punkt 1 får medlemsstaterna avvisa en flykting, vare sig denne formellt erkänts eller ej, om

- a) det finns skälig anledning att anta att vederbörande utgör en fara för säkerheten i den medlemsstat där han eller hon befinner sig, eller

- b) vederbörande utgör en samhällsfara i medlemsstaten i fråga med hänsyn till att han eller hon genom en lagakraftvunnen dom har dömts för ett synnerligen allvarligt brott.”

²⁴ I enlighet med artiklarna 38 och 39 trädde direktivet i kraft den 9 november 2004 och skulle ha införlivats senast den 10 oktober 2006.

Gemensam ståndpunkt 2001/931/GUSP

- 25 För att genomföra resolution 1373 (2001) antog Europeiska unionens råd den 27 december 2001 gemensam ståndpunkt 2001/931/GUSP om tillämpning av särskilda åtgärder i syfte att bekämpa terrorism (EGT L 344, s. 93).
- 26 Enligt artikel 1.1 i denna gemensamma ståndpunkt ska den tillämpas ”på personer, grupper och enheter som deltar i terroristhandlingar” och som finns förtecknade i bilagan till denna gemensamma ståndpunkt.
- 27 Enligt artikel 1.2 och 1.3 i gemensam ståndpunkt 2001/931 avses i denna gemensamma ståndpunkt med

”2. ... personer, grupper och enheter som deltar i terroristhandlingar,

- personer som begår eller försöker begå terroristhandlingar eller som deltar i eller underlättar genomförandet av terroristhandlingar,

- grupper och enheter som ägs eller kontrolleras direkt eller indirekt av sådana personer och personer, grupper eller enheter som agerar på sådana personers, grupper eller enheters vägnar eller under deras ledning, inklusive kapital som härrör från eller uppstår genom egendom som direkt eller indirekt ägs eller kontrolleras av sådana personer och av associerade personer, grupper och enheter.

3. ... terroristhandling: en av följande avsiktliga handlingar som på grund av sin art eller sitt sammanhang allvarligt kan skada ett land eller en internationell organisation och som definieras som ett brott enligt nationell lagstiftning och begås i syfte att

...

iii) allvarligt destabilisera eller förstöra de grundläggande politiska, konstitutionella, ekonomiska eller sociala strukturerna i ett land eller i en internationell organisation:

...

k) att delta i en terroristgrupps verksamhet, vari inbegrips att förse den med upplysningar eller ge den materiellt stöd eller bidra med vilken form av finansiering som helst av denna verksamhet, med kännedom om att deltagandet kommer att bidra till gruppens brottsliga verksamhet.

...”

²⁸ Gemensam standpunkt 2001/931 innehåller en bilaga som har rubriken ”Förteckning över personer, grupper och enheter som avses i artikel 1...”. I denna förteckning fanns ursprungligen varken DHKP/C eller PKK.

²⁹ Innehållet i denna förteckning har uppdaterats genom rådets gemensamma standpunkt 2002/340/GUSP av den 2 maj 2002 (EGT L 116, s. 75).

- 30 I denna uppdaterade bilaga återfinns i punkterna 9 och 19, i avdelning 2 som har rubriken "Grupper och enheter", Kurdiska arbetarpartiet (PKK) respektive "Revolutionary People's Liberation Army/Front/Party (DHKP/C), (alias Devrimci Sol (Revolutionary Left), Dev Sol)". Dessa organisationer har därefter bibehållits i den förteckning som avses i artikel 1.1 och 1.6 i gemensam ståndpunkt 2001/931 genom senare antagna gemensamma ståndpunkter från rådet, senast i rådets beslut 2010/386/GUSP av den 12 juli 2010 om uppdatering av förteckningen över personer, grupper och enheter som omfattas av artiklarna 2, 3 och 4 i gemensam ståndpunkt 2001/931 (EUT L 178, s. 28).

Rambeslut 2002/475/RIF

- 31 Enligt artikel 1 i rådets rambeslut 2002/475/RIF av den 13 juni 2002 om bekämpande av terrorism (EGT L 164, s. 3) ska varje medlemsstat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att de uppsåtliga handlingar som räknas upp i denna artikel, och som genom sin art eller sitt sammanhang allvarligt kan skada ett land eller en internationell organisation, ska betraktas som terroristbrott, när de begås i sådana även i denna artikel angivna syften.
- 32 Artikel 2 i rambeslutet har rubriken "Brott som begås av en terroristgrupp". Artikel 2.2 har följande lydelse:

"Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att straffbelägga följande uppsåtliga handlingar:

...

- b) Att delta i en terroristgrupps verksamhet, vari inbegripes att förse den med information eller ge den materiellt stöd eller bidra med varje form av finansiering av gruppens verksamhet, med vetskap om att deltagandet kommer att bidra till gruppens brottsliga verksamhet.”

Den nationella lagstiftningen

- 33 Artikel 16a.1 i grundlagen (Grundgesetz) har följande lydelse:

”Personer som förföljs av politiska skäl åtnjuter asylrätt.”

- 34 Enligt § 1 i lagen om asylförfaranden (Asylverfahrensgesetz, nedan kallad AsylVfG), i den lydelse som offentliggjordes den 2 september 2008 (BGBl. 2008 I, s. 1798) är denna lag tillämplig på utlänningar som ansöker om skydd, såsom personer som förföljs av politiska skäl enligt artikel 16a.1 i grundlagen eller om skydd mot förföljelse enligt Genèvekonventionen.

- 35 Enligt § 2 AsylVfG har asylberättigade personer i Tyskland sådan rättslig ställning som anges i Genèvekonventionen.

- 36 Ursprungligen reglerades flyktingars rättsliga ställning i § 51 i lagen om utlänningars rätt till inresa och vistelse på Förbundsrepubliken Tysklands territorium (Gesetz über die Einreise und den Aufenthalt von Ausländern im Bundesgebiet, nedan kallad Ausländergesetz).

- 37 Genom lag av den 9 januari 2002 om bekämpandet av internationell terrorism (Gesetz zur Bekämpfung des internationalen Terrorismus, BGBl. 2002 I, s. 361, nedan kallad Terrorismusbekämpfungsgesetz) infördes för första gången i § 51.3 i Ausländergesetz, med verkan från och med den 11 januari 2002, en andra mening som innehöll de undantag som motsvarar dem som föreskrivs i artikel 1F i Genèvekonventionen.
- 38 Genom lag av den 19 augusti 2007 om införlivande av Europeiska unionens direktiv om uppehålls- och asylrätt (Gesetz zur Umsetzung aufenthalts- und asylrechtlicher Richtlinien der Europäischen Union, BGBl. 2007 I, s. 1970), som trädde i kraft den 28 augusti 2007, införlivade Förbundsrepubliken Tyskland bland annat direktivet.
- 39 Numera regleras villkoren för att erhålla flyktingstatus i § 3 AsylVfG. I § 3 första och andra stycket AsylVfG anges följande:

”(1) En utlänning anses vara flykting i den mening som avses i [Genèvekonventionen] när vederbörande i den stat där han eller hon är medborgare är utsatt för hot enligt § 60 första stycket i lagen om uppehållsrätt, förvärvsarbete och integration av utlänningar på Förbundsrepubliken Tysklands territorium (Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet, nedan kallad Aufenthaltsgesetz) ...

(2) En utlänning anses inte vara flykting enligt första stycket när det finns synnerliga skäl att anta att

...

2. han eller hon har begått ett grovt icke-politiskt brott utanför Förbundsrepubliken Tysklands territorium, innan vederbörande fick tillträde till landet som flykting, och särskilt grymma handlingar, även om de begåtts i förment politiskt syfte, eller

3. han eller hon har gjort sig skyldig till gärningar som strider mot Förenta nationernas syften och grundsatser.

Första meningen gäller även för utlänningar som anstiftar eller på annat sätt deltar i förövandets av där angivna brott eller gärningar.”

⁴⁰ De undantag som anges i § 3 andra stycket AsylVfG har från och med den 28 augusti 2007 ersatt bestämmelserna i § 60 åttonde stycket andra meningen i Aufenthaltsgesetz, vilka i sin tur hade ersatt § 51 tredje stycket andra meningen i Ausländergesetz.

⁴¹ I § 60 första stycket i Aufenthaltsgesetz, i den lydelse som offentliggjordes den 25 februari 2008 (BGBl. 2008 I, s. 162), anges följande:

”I enlighet med [Genèvekonventionen] får en utlänning inte avvisas eller utvisas till en stat där vederbörandes liv eller frihet hotas på grund av hans eller hennes ras, religion, nationalitet, tillhörighet till viss samhällsgrupp eller politisk åskådning. ...”

⁴² I § 73 första stycket första meningen AsylVfG anges att ”[b]eviljad rätt till asyl och flyktingstatus ska utan dröjsmål återkallas om de förutsättningar som låg till grund för beviljandet inte längre är uppfyllda”.

Målen vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

Mål C-57/09

- 43 B, som är född 1975, reste i slutet av år 2002 till Tyskland där han i första hand ansökte om asyl och skydd i egenskap av flykting och i andra hand om att omfattas av ett förbud mot att utvisas till Turkiet.
- 44 Han anförde som grund för ansökan bland annat att han i Turkiet när han fortfarande gick i skolan sympatiserade med Dev Sol (nu DHKP/C) och att han från slutet av år 1993 till och med början av år 1995 hade stött dess väpnade gerillakamp i bergen.
- 45 Efter att ha gripits i februari 1995 misshandlades han grovt och tvingades under tortyr till erkännanden.
- 46 I december 1995 dömdes han till fängelse på livstid.
- 47 Under fängelsestraffet dömdes han år 2001 på nytt till fängelse på livstid efter att ha tagit på sig ansvaret för mordet på en medintagen som misstänktes vara informatör.

- 48 I december 2002 frigavs B villkorligt under sex månader med anledning av sitt hälsotillstånd. Han lämnade då Turkiet och reste till Tyskland.
- 49 Bundesamt avslog i beslut av den 14 september 2004 B:s ansökan om asyl såsom ogrundad och konstaterade att villkoren i § 51 första stycket Ausländergesetz inte var uppfyllda. Bundesamt ansåg att det andra skälet till undantag i § 51 tredje stycket andra meningen i Ausländergesetz (sedermera § 60 åttonde stycket andra meningen i Aufenthaltsgesetz och därefter § 3 andra stycket andra punkten AsylVfG) var tillämpligt på B, som begått allvarliga icke-politiska brott.
- 50 I samma beslut slog Bundesamt vidare fast att det i tillämplig nationell rätt inte fanns något hinder för att utvisa B till Turkiet och B förklarades kunna utvisas till detta land.
- 51 I dom av den 13 juni 2006 upphävde Verwaltungsgericht Gelsenkirchen (förvaltningsdomstolen i Gelsenkirchen) Bundesamts beslut och förelade denna myndighet att bevilja B asyl och att fastställa avvisningsförbudet avseende Turkiet.
- 52 I dom av den 27 mars 2007 ogillade Oberverwaltungsgericht für das Land Nordrhein-Westfalen (förvaltningsdomstol i andra instans för Nordrhein-Westfalen) det överklagande som Bundesamt ingett mot domen från Verwaltungsgericht Gelsenkirchen och konstaterade att B skulle anses ha rätt till asyl i enlighet med artikel 16a i grundlagen samt beviljas flyktingstatus.

- 53 Oberverwaltungsgericht ansåg särskilt att det skäl till undantag som tillämpats av Bundesamt ska förstås på det sättet att det inte avser att utgöra en sanktionsåtgärd för ett tidigare förövat grovt icke-politiskt brott, utan avser att förebygga den risk som sökanden skulle kunna utgöra för den mottagande medlemsstaten. Tillämpningen av detta skäl kräver en helhetsbedömning i det enskilda fallet med beaktande av proportionalitetsprincipen.
- 54 Bundesamt överklagade denna dom till Bundesverwaltungsgericht (Tysklands högsta förvaltningsdomstol) och åberopade det andra och det tredje skälet till undantag i § 60 åttonde stycket andra meningen i Aufenthaltsgesetz (därefter § 3 andra stycket andra och tredje punkterna AsylVfG). Bundesamt gjorde gällande att, tvärt emot det konstaterande som gjordes av domstolen i andra instans, tillämpningen av dessa båda undantagsskäl varken kräver att det ska föreligga en säkerhetsrisk för Förbundsrepubliken Tyskland eller att det ska göras en proportionalitetsprövning i det enskilda fallet.
- 55 Vidare hävdade Bundesamt att undantagsskälet i artikel 12.2 i direktivet ingår bland de principer som medlemsstaterna enligt direktivets artikel 3 inte kan avvika ifrån.

Mål C-101/09

- 56 D, född 1968, uppehåller sig sedan maj 2001 i Tyskland där han den 11 maj 2001 ansökte om asyl.

- 57 Han har till grund för ansökan bland annat förklarat att han år 1990 hade flytt upp i bergen för att ansluta sig till PKK. Han var gerillakrigare och hög funktionär i PKK. I slutet av år 1998 skickade PKK honom till norra Irak.
- 58 På grund av politiska meningsskiljaktigheter med ledningen för PKK lämnade han denna organisation i maj 2000 och är sedan dess utsatt för hot. Han stannade i cirka ett år i norra Irak men befann sig inte i säkerhet där.
- 59 I maj 2001 beviljade Bundesamt honom asylrätt och flyktingstatus i enlighet med då gällande nationell lagstiftning.
- 60 Efter att Terrorismusbekämpfungsgesetz hade trätt i kraft inledde Bundesamt ett återkallandeförfarande och i beslut av den 6 maj 2004 återkallade Bundesamt i enlighet med § 73 första stycket AsylVfG beslutet att bevilja D asylrätt och flyktingstatus. Bundesamt ansåg att det fanns synnerliga skäl för att anta att D hade förövat grova icke-politiska brott utanför Förbundsrepubliken Tyskland innan han fick tillträde till landet som flykting och att han gjort sig skyldig till gärningar som strider mot Förenta nationernas syften och grundsatser.
- 61 I dom av den 29 november 2005 upphävde Verwaltungsgericht Gelsenkirchen beslutet om återkallande.
- 62 Bundesamt överklagade domen från Verwaltungsgericht Gelsenkirchen till Oberverwaltungsgericht für das Land Nordrhein-Westfalen som ogillade överklagandet i dom av den 27 mars 2007. Med stöd av ett liknande resonemang som det som framförts i domen i målet rörande B, ansåg den domstolen att de skäl till undantag som föreskrivs i nationell lagstiftning inte heller kunde tillämpas i fallet rörande D.

- 63 Bundesamt överklagade denna dom till Bundesverwaltungsgericht och gjorde i huvudsak gällande motsvarande grunder som dem som anförts i målet rörande B.

Tolkningsfrågorna och förfarandet vid EU-domstolen

- 64 Bundesverwaltungsgericht har påpekat att enligt de för den domstolen bindande konstateranden som gjorts av Oberlandesgericht, är motparterna i målen vid förstnämnda domstol, för det fall de återvänder till sitt ursprungsland, inte tillräckligt skyddade från nya förföljelser. Villkoren för att de ska betraktas som flyktingar är således uppfyllda i båda målen. Om något av skälen till undantag i artikel 12.2 i direktivet är tillämpligt kan de emellertid inte beviljas flyktingsstatus.
- 65 Bundesverwaltungsgericht har vidare påpekat att vid tillämpning av något av skälen till undantag skulle motparterna i målen vid den domstolen kunna beviljas asyl med stöd av artikel 16a i grundlagen, vilken inte undantar någon personkategori från denna rätt.
- 66 Slutligen har Bundesverwaltungsgericht framhållit att varken tillämpningen av ett skäl till undantag enligt artikel 12 i direktivet eller konstaterandet att artikel 16a i grundlagen eventuellt strider mot direktivet nödvändigtvis leder till att motparterna i målen vid den domstolen förlorar sin uppehållsrätt i Tyskland.
- 67 Mot denna bakgrund beslutade Bundesverwaltungsgericht att vilandeförklara målen, och i respektive mål ställa följande fem frågor till EU-domstolen, där den första och

den femte frågan skiljer sig något åt på grund av de skilda omständigheterna i de båda målen:

”1) Föreligger ett grovt icke-politiskt brott eller sådana gärningar som strider mot Förenade nationernas syften och grundsatser i den mening som avses i artikel 12.2 b och c i direktivet ...

[–] när en asylsökande har tillhört en organisation, som förts upp i förteckningen över personer, grupper och enheter i bilagan till [gemensam ståndpunkt 2001/931] och som har använt sig av terrorismetoder, och asylsökanden aktivt har stött organisationens väpnade kamp [(mål C-57/09)]?

[–] när en utlänning under flera år i egenskap av soldat och funktionär – tidvis även som medlem i ledningen – har tillhört en organisation (här PKK) som i sin väpnade kamp mot staten (Turkiet) vid upprepade tillfällen även har använt sig av terrorismetoder, och som förts upp i förteckningen över personer, grupper och enheter i bilagan till [gemensam ståndpunkt 2001/931], och utlänningen därmed aktivt har stött dess väpnade kamp i en framträdande position [(mål C-101/09)]?

2) Om den första frågan besvaras jakande: Förutsätter en tillämpning av undantagen enligt artikel 12.2 b [eller] 12.2 c i [direktivet] från huvudregeln om tillerkännande av flyktingstatus att [den berörda personen] fortfarande utgör en säkerhetsrisk?

3) Om den andra frågan besvaras nekande: Förutsätter en tillämpning av undantagen enligt artikel 12.2 b [eller] 12.2 c i [direktivet] från huvudregeln om tillerkännande av flyktingstatus att det görs en proportionalitetsprövning i det enskilda fallet?

4) Om den tredje frågan besvaras jakande:

a) Ska det vid proportionalitetsprövningen beaktas att [den berörda personen] åtnjuter ett skydd mot utvisning i enlighet med artikel 3 i [Europakonventionen] eller i enlighet med nationell lagstiftning?

b) Ska undantagen endast anses vara oproportionerliga i särskilda undantagsfall?

5) Är det förenligt med [direktivet], i den mening som avses i dess artikel 3,

[–] att en asylsökande har rätt till asyl med stöd av en nationell grundlagsbestämmelse, trots att det föreligger ett skäl till undantag enligt artikel 12.2 i direktivet [(mål C-57/09)]?

[–] att en utlänning behåller sin rätt till asyl med stöd av en nationell grundlagsbestämmelse, trots att det föreligger ett skäl till undantag enligt artikel 12.2 i direktivet och utlänningens flyktingstatus återkallats enligt artikel 14.3 [a] i direktivet [(mål C-101/09)]?”

⁶⁸ Domstolens ordförande beslutade den 4 maj 2009 att förena målen C-57/09 och C-101/09 vad gäller det skriftliga och muntliga förfarandet samt domen.

Domstolens behörighet

- 69 I målen vid den nationella domstolen antog Bundesamt de omtvistade besluten på grundval av den lagstiftning som gällde före direktivets ikraftträdande, det vill säga före den 9 november 2004.
- 70 Nämnda beslut, som ligger till grund för de aktuella besluten att begära förhandsavgörande, omfattas således inte av direktivets tidsmässiga tillämpningsområde.
- 71 Domstolen är emellertid i princip skyldig att meddela ett förhandsavgörande när de frågor som ställts av den nationella domstolen avser tolkningen av en gemenskapsrättslig bestämmelse. Det framgår nämligen varken av lydelsen av artiklarna 68 EG och 234 EG eller av ändamålet med det förfarande som inrättats genom sistnämnda artikel att EG-fördragets upphovsmän hade för avsikt att från domstolens behörighet undanta en begäran om förhandsavgörande som rör ett direktiv, i det särskilda fall då en medlemsstats nationella rätt hänvisar till innehållet i bestämmelserna i en internationell konvention, vilken återges i detta direktiv, i syfte att fastställa vilka regler som är tillämpliga i en rent inhemsk situation i denna medlemsstat. I ett sådant fall föreligger det ett bestämt unionsrättsligt intresse – för att undvika att det i framtiden förekommer olika tolkningar – av att bestämmelserna i den internationella konvention som återges i nationell rätt och i unionsrätten tolkas på ett enhetligt sätt, oberoende av under vilka omständigheter de ska tillämpas (se, analogt, dom av den 2 mars 2010 i de förenade målen C-175/08, C-176/08, C-178/08 och C-179/08, Salahadin Abdulla m.fl., REU 2010, s. I-1493, punkt 48).
- 72 I de aktuella målen har den hänskjutande domstolen framhållit att det i nationell lagstiftning genom Terrorismusbekämpfungsgesetz har införts sådana skäl till undantag från beviljandet av flyktingstatus som i huvudsak motsvarar de skäl som anges i artikel 1 F i Genèvekonventionen. Eftersom de skäl till undantag som anges i artikel 12.2 i direktivet i huvudsak motsvarar de skäl till undantag som anges i nämnda artikel 1 F,

har Bundesamt i de två aktuella besluten som antagits före direktivets ikraftträdande prövat och tillämpat sådana skäl till undantag som i huvudsak motsvarar de skäl som senare infördes i direktivet.

73 När det vidare gäller Bundesamts beslut att återkalla beslutet att bevilja D flyktingstatus, påpekar domstolen att de behöriga myndigheterna i en medlemsstat enligt artikel 14.3 a i direktivet är skyldiga att återkalla en persons flyktingstatus om de efter beviljandet av flyktingstatus fastställer att vederbörande ”inte skulle ha getts eller inte kan ges” flyktingstatus enligt artikel 12 i direktivet.

74 I motsats till skälet till återkallelse enligt artikel 14.1 i direktivet omfattas emellertid skälet i artikel 14.3 a inte av några övergångsbestämmelser och är därför inte begränsat till ansökningar som ingetts eller beslut som antagits efter direktivets ikraftträdande. Detta skäl till återkallande har inte heller den fakultativa karaktär som skälen till återkallelse i artikel 14.4 har.

75 Mot denna bakgrund ska domstolen besvara den nationella domstolens frågor.

Prövning av tolkningsfrågorna

Inledande anmärkningar

- ⁷⁶ Direktivet antogs med stöd av bland annat artikel 63 första stycket punkt 1 c EG, enligt vilken rådet hade getts i uppdrag att besluta om åtgärder som avser asyl, i enlighet med Genèvekonventionen och andra relevanta fördrag, inom området för miniminormer för när medborgare i tredjeland ska betraktas som flyktingar.
- ⁷⁷ Det framgår av skälen 3, 16 och 17 i direktivet att Genèvekonventionen är grundstenen i det folkrättsliga systemet för skydd av flyktingar och att bestämmelserna i direktivet avseende förutsättningar för beviljande av flyktingstatus och innebörden av denna status har antagits i syfte att vägleda medlemsstaternas behöriga myndigheter vid tillämpningen av Genèvekonventionen, på grundval av gemensamma begrepp och kriterier (domen i de ovannämnda förenade målen Salahadin Abdulla m.fl., punkt 52, och av den 17 juni 2010 i mål C-31/09, Bolbol, REU 2010, s. I-5539, punkt 37).
- ⁷⁸ Direktivets bestämmelser ska således tolkas mot bakgrund av direktivets allmänna systematik och syfte, med beaktande av Genèvekonventionen och de andra relevanta fördrag som avses i artikel 63 första stycket punkt 1 EG (nu artikel 78.1 FEUF). Såsom framgår av skäl 10 i direktivet ska tolkningen även stå i överensstämmelse med de grundläggande rättigheter och principer som erkänns särskilt i stadgan om de

grundläggande rättigheterna (domarna i de ovan nämnda målen Salahadin Abdulla m.fl., punkterna 53 och 54, och Bolbol, punkt 38).

Den första frågan

- 79 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida det är fråga om ett "grovt icke-politiskt brott" eller "gärningar som strider mot Förenta nationernas syften och grundsatser" i den mening som avses i artikel 12.2 b eller c i direktivet, när den berörda personen har tillhört en organisation som förts upp i förteckningen i bilagan till gemensam ståndpunkt 2001/931 på grund av organisationens delaktighet i terroristhandlingar och denna person aktivt har stött denna organisations väpnade kamp, i förekommande fall genom en framträdande position.
- 80 För att besvara denna fråga, som avser att fastställa i vilken mån en persons tillhörighet till en organisation som är uppförd i nämnda förteckning kan omfattas av artikel 12.2 b och c i direktivet, är det nödvändigt att först pröva huruvida de handlingar som begåtts av en sådan organisation kan, såsom den hänskjutande domstolen förutsätter, omfattas av de kategorier av grova brott och gärningar som avses i de ovan nämnda punkterna b och c.
- 81 För det första ska det slås fast att terroristhandlingar, som kännetecknas av våld riktat mot civilbefolkningen, ska anses utgöra grova icke-politiska brott i den mening som avses i nämnda punkt b även om de begås i ett förment politiskt syfte.

- 82 När det för det andra gäller gärningar som strider mot Förenta nationernas syften och grundsatser enligt artikel 12.2 c i direktivet, framgår det av direktivets skäl 22 att dessa handlingar anges i inledningen till Förenta nationernas stadga och i artiklarna 1 och 2 i denna stadga och bland annat ingår i Förenta nationernas resolutioner om ”åtgärder för terrorismbekämpning”.
- 83 Dessa rättsakter omfattar bland annat Förenta nationernas säkerhetsråds resolutioner 1373 (2001) och 1377 (2001), av vilka det framgår att säkerhetsrådet utgår ifrån principen att internationella terroristhandlingar, generellt och oberoende av huruvida en stat är delaktig, strider mot Förenta nationernas syften och grundsatser.
- 84 Härav följer, i likhet med vad som har gjorts gällande av samtliga regeringar som har ingett skriftliga yttranden till domstolen och av Europeiska kommissionen, att de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna kan tillämpa artikel 12.2 c i direktivet även på en person som genom sin tillhörighet till en organisation som förts upp i förteckningen i bilagan till gemensam ståndpunkt 2001/93 har varit delaktig i internationella terroristhandlingar.
- 85 Härefter uppkommer frågan i vilken utsträckning tillhörigheten till en sådan organisation medför att den berörda personen omfattas av tillämpningsområdet för artikel 12.2 b och c när denne aktivt har stött denna organisations väpnade kamp, i förekommande fall i en framträdande position.
- 86 Enligt artikel 12.2 b och c i direktivet, liksom för övrigt artikel 1 F b och c i Genèvekonventionen, kan en person inte ges flyktingstatus om det finns ”synnerliga skäl” för att anta att ”[vederbörande] har förövat” ett grovt icke-politiskt brott utanför

tillflyktslandet innan denne fick tillträde till landet som flykting eller att "[vederbörande] har gjort sig skyldig" till gärningar som strider mot Förenta nationernas syften och grundsatser.

- 87 Det framgår av lydelsen i dessa bestämmelser i direktivet att den behöriga myndigheten i den berörda medlemsstaten endast kan tillämpa bestämmelserna efter att i varje enskilt fall ha gjort en prövning av de exakta omständigheter som myndigheten har kännedom om i syfte att fastställa huruvida det föreligger synnerliga skäl att anta att de handlingar som begåtts av den berörda personen, som för övrigt uppfyller kraven för att beviljas flyktingstatus, omfattas av ett av dessa båda skäl till undantag.
- 88 Även om de handlingar som begåtts av en organisation, som förts upp i förteckningen i bilagan till gemensam ståndpunkt 2001/931 på grund av dess deltagande i terroristhandlingar, omfattas av de skäl till undantag som anges i artikel 12.2 b och c i direktivet, får enbart det förhållandet att den berörda personen har tillhört en sådan organisation följaktligen inte automatiskt leda till att vederbörande inte kan beviljas flyktingstatus i enlighet med dessa bestämmelser.
- 89 Det finns nämligen inte något direkt samband mellan gemensam ståndpunkt 2001/931 och direktivet när det gäller de syften som eftersträvas, och det är inte berättigat att den behöriga myndigheten, när den avser att inte bevilja en person flyktigstatus enligt artikel 12.2 i direktivet, enbart grundar sig på vederbörandes tillhörighet till en sådan organisation som förts upp i en förteckning som antagits utanför den ordning som införts genom direktivet i överensstämmelse med Genèvekonventionen.
- 90 Det förhållandet att en organisation har förts upp i en sådan förteckning som den som utgör bilaga till gemensam ståndpunkt 2001/931 gör det emellertid möjligt att fastställa att den grupp som den berörda personen tillhörde är en terroristorganisation, vilket utgör en omständighet som den behöriga myndigheten ska beakta när den

i ett första led prövar om denna grupp har begått sådana handlingar som omfattas av artikel 12.2 b eller c i direktivet.

- 91 De omständigheter som ligger till grund för beslutet att i nämnda förteckning föra upp de båda organisationer som respektive motpart i målen vid den nationella domstolen tillhörde kan härvid inte jämföras med en sådan individuell prövning av de exakta omständigheterna som krävs innan det antas ett beslut om att inte bevilja en person flyktstatus i enlighet med artikel 12.2 b eller c.
- 92 Tvärtemot vad kommissionen har påstått, omfattas inte heller deltagande i en terroristgrupps verksamhet i den mening som avses i artikel 2.2 b i rambeslut 2002/475, med nödvändighet och automatik, av skälen till undantag i artikel 12.2 b och c i direktivet.
- 93 Detta rambeslut har nämligen, liksom gemensam ståndpunkt 2001/931, antagits i ett annat sammanhang än det i huvudsak humanitära sammanhang i vilket direktivet antogs. Dessutom kan inte ett avsiktligt deltagande i en terroristgrupps verksamhet, som definieras i artikel 2.2 b i nämnda rambeslut och som medlemsstaterna har varit skyldiga att straffbelägga i nationell rätt, innebära att skälen till undantag i artikel 12.2 b och c i direktivet med automatik ska tillämpas, eftersom en tillämpning av dessa skäl förutsätter en fullständig prövning av samtliga omständigheter i varje enskilt fall.
- 94 Det framgår av samtliga dessa överväganden att ett beslut att inte bevilja en person flyktstatus på grund av att denne har tillhört en organisation som tillämpar terroristmetoder måste föregås av en individuell prövning av de exakta omständigheterna som gör det möjligt att bedöma huruvida det finns synnerliga skäl att anta att vederbörande, inom ramen för sin verksamhet inom denna organisation, antingen har gjort sig skyldig till ett grovt icke-politiskt brott eller gärningar som strider mot Förenta nationernas syften och grundsatser, eller har anstiftat eller på annat sätt har deltagit

i förövandet av sådana brott eller gärningar i den mening som avses i artikel 12.3 i direktivet.

- 95 För att kunna fastställa att det föreligger skäl till undantag enligt artikel 12.2 b och c i direktivet är det nödvändigt att den berörda personen, med beaktande av de beviskrav som uppställs i nämnda artikel 12.2, kan göras delvis ansvarig för de handlingar som den aktuella organisationen har begått under den period då vederbörande var medlem.
- 96 Detta individuella ansvar ska bedömas i enlighet med såväl objektiva som subjektiva kriterier.
- 97 Den behöriga myndigheten ska härvid bland annat undersöka den roll som den berörda personen faktiskt har haft vid utförandet av de ifrågavarande handlingarna, dennes ställning i organisationen, den grad av kännedom som denne hade eller borde ha haft rörande organisationens verksamhet, de eventuella påtryckningar som denne varit utsatt för eller andra faktorer som kan ha påverkat dennes beteende.
- 98 Om en myndighet efter en sådan undersökning konstaterar att den berörda personen, såsom D, hade en framträdande position i en organisation som tillämpar terroristmetoder, kan myndigheten förutsätta att denna person har ett individuellt ansvar för handlingar som organisationen har begått under den relevanta perioden, men den måste fortfarande pröva samtliga relevanta omständigheter innan den kan anta ett beslut att inte bevilja vederbörande flyktingstatus i enlighet med artikel 12.2 b eller c i direktivet.

99 Mot bakgrund av det anförda ska den första frågan i respektive mål besvaras på följande sätt. Artikel 12.2 b och c i direktivet ska tolkas så,

- att det förhållandet att en person har tillhört en organisation som på grund av delaktighet i terroristhandlingar förts upp i förteckningen i bilagan till gemensam ståndpunkt 2001/931, och att vederbörande aktivt har stött organisationens väpnade kamp, inte automatiskt medför att det föreligger synnerliga skäl att anta att denna person har förövat ett ”grovt icke-politiskt brott” eller begått ”gärningar som strider mot Förenta nationernas syften och grundsatser”,

- att konstaterandet i ett sådant sammanhang att det föreligger synnerliga skäl att anta att en person har förövat ett sådant brott eller gjort sig skyldig till sådana gärningar ska föregås av en prövning i varje enskilt fall av de exakta omständigheterna, i syfte att bedöma huruvida de handlingar som har begåtts av den aktuella organisationen uppfyller villkoren i nämnda bestämmelser och huruvida vederbörande, med beaktande av de beviskrav som uppställs i nämnda artikel 12.2, kan göras individuellt ansvarig för utförandet av dessa handlingar.

Den andra frågan

100 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra frågan för att få klarhet i huruvida ett beslut att inte bevilja flyktingstatus enligt artikel 12.2 b eller c i direktivet förutsätter att den berörda personen fortsätter att utgöra en fara för den mottagande medlemsstaten.

101 I direktivets systematik beaktas den fara som en flykting eventuellt utgör för den berörda medlemsstaten inte i direktivets artikel 12.2 utan dels i direktivets artikel 14.4 a,

enligt vilken denna medlemsstat kan återkalla den status som beviljats en flykting om det bland annat finns skälig anledning att betrakta denne som en fara för säkerheten, dels i direktivets artikel 21.2, enligt vilken den mottagande medlemsstaten får avvisa en flykting om det finns skälig anledning att anta att denne utgör en fara för säkerheten eller utgör en samhällsfara i denna medlemsstat – vilket även följer av artikel 33.2 i Genèvekonventionen.

- 102 Enligt artikel 12.2 b och c i direktivet, vilka bestämmelser motsvarar bestämmelserna i artikel 1 F b och c i Genèvekonventionen, kan en tredjelandsmedborgare inte ges flyktingstatus om det finns synnerliga skäl för att anta att denne "har förövat" ett grovt icke-politiskt brott utanför tillflyktslandet "innan vederbörande fick tillträde till det landet som flykting", eller att denne "gjort sig skyldig till" gärningar som strider mot Förenta nationernas syften och grundsatser.
- 103 Enligt lydelsen i de ovannämnda bestämmelserna är syftet med de båda skälen till undantag att utgöra sanktioner för tidigare begångna handlingar, vilket även framhållits av samtliga regeringar som har yttrat sig och av kommissionen.
- 104 Domstolen påpekar att de ifrågakommande skälen till undantag har införts i syfte att inte bevilja sådana personer flyktingstatus som inte anses värdiga det skydd som är förknippat med en sådan status och i syfte att förhindra att beviljandet av flyktingstatus gör det möjligt för personer som begått vissa allvarliga brott att undslippa straffrättsligt ansvar. Det är således inte förenligt med detta dubbla syfte att kräva att ett beslut att inte bevilja flyktingstatus förutsätter att det föreligger en befintlig fara för den mottagande medlemsstaten.
- 105 Mot denna bakgrund ska den andra frågan besvaras på följande sätt. Ett beslut att inte bevilja flyktingstatus med tillämpning av artikel 12.2 b eller c i direktivet förutsätter inte att den berörda personen utgör en befintlig fara för den mottagande medlemsstaten.

Den tredje frågan

- 106 Den hänskjutande domstolen har ställt den tredje frågan i respektive mål för att få klarhet i huruvida det krävs en proportionalitetsprövning i det enskilda fallet för att anta ett beslut att inte bevilja flyktingstatus med tillämpning av artikel 12.2 b eller c i direktivet.
- 107 Det framgår härvid av direktivets artikel 12.2 att så snart som de däri angivna villkoren är uppfyllda kan den berörda personen ”inte ges” flyktingstatus, och enligt direktivets systematik följer det av artikel 2 c att beteckningen ”flykting” uttryckligen förutsätter att den berörda personen inte omfattas av artikel 12.
- 108 Såsom redan har påpekats i samband med svaret på den första frågan, har ett beslut att inte bevilja flyktingstatus med stöd av ett av de skäl som anges i artikel 12.2 b eller c ett samband med de begångna handlingarnas svårighetsgrad, vilken ska vara så allvarlig att den berörda personen inte skäligen kan göra anspråk på det skydd som är förenat med flyktingstatus i den mening som avses i artikel 2 d i direktivet.
- 109 När den behöriga myndigheten, vid sin bedömning av de begångna handlingarnas svårighetsgrad och den berörda personens individuella ansvar, har beaktat samtliga omständigheter som är utmärkande för dessa handlingar och den berörda personens situation, är myndigheten, om den kommer till slutsatsen att artikel 12.2 är tillämplig, inte skyldig att göra en proportionalitetsprövning som på nytt medför en bedömning av de begångna handlingarnas svårighetsgrad, vilket överensstämmer med vad

den tyska, den franska och den nederländska regeringen samt Förenade kungarikets regering har gjort gällande.

- 110 Domstolen framhåller att beslutet att inte bevilja en person flyktingstatus i enlighet med artikel 12.2 i direktivet inte innebär ett ställningstagande beträffande den separata frågan huruvida vederbörande kan utvisas till sitt ursprungsland.
- 111 Den tredje frågan ska således besvaras på följande sätt. Det krävs inte någon proportionalitetsprövning i det enskilda fallet för att anta ett beslut att inte bevilja flyktingstatus med tillämpning av artikel 12.2 b eller c i direktivet.

Den fjärde frågan

- 112 Med hänsyn till svaret på den tredje frågan saknas det anledning att besvara den fjärde frågan som den hänskjutande domstolen har ställt i respektive mål.

Den femte frågan

- 113 Den hänskjutande domstolen har ställt den femte frågan i respektive mål för att få klarhet i huruvida det är förenligt med direktivet i den mening som avses i artikel 3 att en medlemsstat beviljar en person asylrätt i enlighet med bestämmelser i

medlemsstatens grundlag när denne inte beviljats flyktingstatus i enlighet med artikel 12.2 i direktivet.

- 114 Enligt artikel 3 i direktivet får medlemsstaterna införa eller behålla förmånligare bestämmelser för att fastställa bland annat vem som uppfyller villkoren för att beviljas flyktingstatus, dock under förutsättning att de är förenliga med direktivet.
- 115 Med hänsyn till syftet med skälen till undantag i direktivet, som är att bevara trovärdigheten för det skyddssystem som införts i direktivet i överensstämmelse med Genèvekonventionen, strider det emellertid mot det förbehåll som anges i direktivets artikel 3 att en medlemsstat antar eller behåller bestämmelser som innebär att sådan flyktingstatus som regleras i direktivet beviljas en person som inte kan ges sådan status i enlighet med artikel 12.2 i direktivet.
- 116 Domstolen framhåller emellertid att det följer av direktivets artikel 2 g *in fine* att direktivet inte hindrar att en person begär skydd genom att ansöka om en ”annan typ av skydd” som ligger utanför direktivets tillämpningsområde.
- 117 Direktivet utgår liksom Genèvekonventionen från principen att de mottagande medlemsstaterna i enlighet med nationell rätt kan bevilja ett nationellt skydd som medför rättigheter som gör det möjligt för personer som inte kan ges flyktingstatus i enlighet med artikel 12.2 i direktivet att uppehålla sig i den berörda medlemsstaten.
- 118 Det förhållandet att en medlemsstat beviljar en sådan nationell skyddsstatus av andra skäl än det behov av internationellt skydd som avses i artikel 2 a i direktivet, det vill säga efter en skönsmässig bedömning av ömmande eller humanitära skäl, faller, i enlighet med skäl 9 i direktivet, utanför direktivets tillämpningsområde.
- 119 Denna andra typ av skydd som medlemsstaterna har möjlighet att bevilja ska emellertid inte förväxlas med flyktingstatus i den mening som avses i direktivet, vilket bland annat kommissionen med rätta har påpekat.

- 120 De nationella bestämmelser som innebär en möjlighet att bevilja sådana personer asylrätt som inte kan ges flyktingstatus i den mening som avses i direktivet, utgör inte något hinder för det system som inrättats genom direktivet i den mån det är möjligt att tydligt särskilja det nationella skyddet från det skydd som beviljats i enlighet med direktivet.
- 121 Mot bakgrund av det anförda ska den femte frågan besvaras på följande sätt. Artikel 3 i direktivet ska tolkas så, att medlemsstaterna, i enlighet med nationell rätt, får bevilja en person som inte kan ges flyktingstatus i enlighet med direktivets artikel 12.2 rätt till asyl, i den mån som denna andra typ av skydd inte medför någon risk för förväxling med sådan flyktingstatus som avses i direktivet.

Rättegångskostnader

- 122 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (stora avdelningen) följande:

- 1) **Artikel 12.2 b och c i rådets direktiv 2004/83/EG av den 29 april 2004 om miniminormer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer skall betraktas som flyktingar eller som personer som av andra skäl behöver internationellt skydd samt om dessa personers rättsliga ställning och om innehållet i det beviljade skyddet ska tolkas så**
 - att det förhållandet att en person har tillhört en organisation som på grund av delaktighet i terroristhandlingar har förts upp i förteckningen i bilagan till rådets gemensamma ståndpunkt 2001/931/GUSP av den 27 december 2001 om tillämpning av särskilda åtgärder i syfte att bekämpa terrorism, och att vederbörande aktivt har stött organisationens väpnade kamp, inte automatiskt medför att det föreligger synnerliga skäl att anta att denna person har förövat ett ”grovt icke-politiskt brott” eller begått ”gärningar som strider mot Förenta nationernas syften och grundsatser”,

- att konstaterandet i ett sådant sammanhang att det föreligger synnerliga skäl att anta att en person har förövat ett sådant brott eller gjort sig skyldig till sådana gärningar ska föregås av en prövning i varje enskilt fall av de exakta omständigheterna, i syfte att bedöma huruvida de handlingar som har begåtts av den aktuella organisationen uppfyller villkoren i nämnda bestämmelser och huruvida vederbörande, med beaktande av de beviskrav som uppställs i nämnda artikel 12.2, kan göras individuellt ansvarig för utförandet av dessa handlingar.
- 2) Ett beslut att inte bevilja flyktingstatus med tillämpning av artikel 12.2 b eller c i direktiv 2004/83 förutsätter inte att den berörda personen utgör en befintlig fara för den mottagande medlemsstaten.
 - 3) Det krävs inte någon proportionalitetsprövning i det enskilda fallet för att anta ett beslut att inte bevilja flyktingstatus med tillämpning av artikel 12.2 b eller c i direktiv 2004/83.
 - 4) Artikel 3 i direktiv 2004/83 ska tolkas så att medlemsstaterna, i enlighet med nationell rätt, får bevilja en person som inte kan ges flyktingstatus i enlighet med direktivets artikel 12.2 rätt till asyl, i den mån som denna andra typ av skydd inte medför någon risk för förväxling med sådan flyktingstatus som avses i nämnda direktiv.

Underskrifter